

VENDIM
Nr. 51, datë 12.11.2014

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedjakryetar i Gjykatës Kushtetuese

Vladimir Kristo anëtar i “ “

Vitore Tusha anëtare e “ “

Altina Xhoxhaj anëtare e “ “

Fatmir Hoxha anëtar i “ “

Besnik Imeraj anëtar i “ “

Fatos Lulo anëtar i “ “

Sokol Berberi anëtar i “ “

me sekretare Edmira Babaj, në datën 7.10.2014, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 38 Akti, që i përket:

KËRKUES: Thimjo Dhroso

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Vasil Çuni, bashkia Sarandë

OBJEKTI: Shfuqizimi, si të papajtueshëm me Kushtetutën, i vendimeve: nr. 00-2012-1498, datë 22.06.2012, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë; nr. 468, datë 7.12.2009, të Gjykatës së Apelit Gjyrokastër dhe nr. 628, datë 6.5.2009, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Sarandë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes, Sokol Berberi, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuarit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjektit të interesuar, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës dhe, pasi bisedoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkuesi dhe subjekti i interesuar V.Ç., janë banorë të një pallati dhe jetojnë në apartamente që ndodhen njëri mbi tjetrin. Pas mosmarrëveshjeve midis tyre, në lidhje me ndërtimet që subjekti i interesuar ka kryer në tarracën e pallatit, kërkuesi ka aplikuar në Bashkinë Sarandë për një leje ndërtimi për shtesë kati. Me vendimin nr. 2/33, datë 17.11.2006, Këshilli i Rregullimit të Territorit të Bashkisë Sarandë i ka dhënë kërkuesit leje ndërtimi për shtesë kati. Subjekti i interesuar i është drejtuar me kërkesëpadi Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Sarandë, duke kërkuar shpalljes si të pavlefshëm të këtij vendimi. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Sarandë, me vendimin nr. 238, datë 11.3.2008, ka vendosur rrëzimin e kërkesëpadisë.

2. Gjykata e Apelit Gjyrokastër, pas ankimit të ushtruar nga subjekti i interesuar, V.Ç., ka vendosur prishjen e vendimit nr. 238, datë 11.3.2008 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Sarandë dhe kthimin e çështjes për rigjykim me trup tjetër gjyqësor.

3. Pas rishqyrtimit të çështjes, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Sarandë, me vendimin nr. 628, datë 6.5.2009, ka vendosur pranimin e pjesës së kërkesëpadisë dhe ka shpallur të pavlefshëm vendimin nr. 2/33, datë 17.11.2006 të Këshillit të Rregullimit të Territorit të Bashkisë Sarandë.

4. Kundër këtij vendimi ka paraqitur ankim kërkuesi dhe Gjykata e Apelit Gjyrokastër, me vendimin nr. 468, datë 7.12.2009 ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 628, datë 6.5.2009 të

Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Sarandë.

5. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2012-1498, datë 22.6.2012 ka vendosur, në dhomën e këshillimit, mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuesi.

II

6. **Kërkuesi**, i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) duke pretenduar se vendimet gjyqësore, objekt kërkese, janë rezultat i një procesi të parregullt ligjor. Më konkretisht ai pretendon se:

6.1 Vendimet gjyqësore konkrete nuk janë arsyetuar pasi gjykata e shkallës së parë nuk ka bërë një përcaktim të saktë të marrëdhënies juridike në konflikt, gjykata e apelit nuk ka korrigjuar mangësitë e vendimit të gjykatës së shkallës së parë dhe Gjykata e Lartë nuk është shprehur për shkeljet e gjykatave më të ulëta, si dhe nuk ka paraqitur në vendim shkaqet e rekursit;

6.2 Gjykata e Lartë ka cenuar të drejtën e aksesit, pasi megjithëse në rekurs janë parashtruar shkelje të standardeve kushtetuese, në vendim nuk janë dhënë shkaqet pse pretendimet e paraqitura nuk respektojnë kriteret e nenit 472 të Kodit të Procedurës Civile.

7. **Subjekti i interesuar**, Vasil Çuni, ka prapësuar si vijon:

7.1 Kërkuesi nuk ka paraqitur asnjë shkak që të përbëjë cenim të së drejtës së tij për një proces të rregullt ligjor;

7.2 Gjykata e Apelit Gjirokastrë ka shqyrtuar të gjitha pretendimet e kërkuesit dhe Gjykata e Rrethit Gjyqësor Sarandë ka zbatuar të gjitha detyrat e lëna nga Gjykata e Apelit Gjirokastrë duke kryer një hetim të plotë gjyqësor.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për pretendimin e cenimit të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor dhe së drejtës së aksesit në gjykatë

8. Kërkuesi ka pretenduar se vendimet gjyqësore, objekt shqyrtimi, nuk janë të arsyetuara. Sipas tij, gjykata e shkallës së parë nuk ka bërë një përcaktim të saktë të marrëdhënies juridike në konflikt, ndërsa gjykata e apelit nuk ka korrigjuar mangësitë e vendimit të gjykatës së shkallës së parë. Për sa i përket vendimit të Gjykatës së Lartë, kërkuesi ka parashtruar se është i paarsyetuar pasi kjo e fundit nuk është shprehur lidhur me shkeljet e gjykatave më të ulëta dhe nuk ka paraqitur në vendim shkaqet e rekursit, duke i cenuar në këtë mënyrë kërkuesit edhe të drejtën e aksesit në gjykatë.

9. Në jurisprudencën e saj, Gjykata ka theksuar domosdoshmërinë e arsyetimit të vendimeve gjyqësore, si një garanci për procesin ligjor. Funkcioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Përveç kësaj, duke dhënë një vendim të arsyetuar, mund të realizohet vëzhgimi publik i administrimit të drejtësisë (*shih vendimet nr. 3, datë 19.02.2013; nr. 8, datë 28.02.2012 të Gjykatës Kushtetuese*). Vendimi duhet të mbështetet vetëm mbi faktet që janë paraqitur gjatë procesit gjyqësor dhe duhet të përmbajë bazën ligjore mbi të cilën bazohet zgjidhja e mosmarrëveshjes, analizën e provave dhe mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjes. Vendimi gjyqësor në çdo rast duhet të jetë logjik, i rregullt në formë dhe i qartë në përmbajtje. Në tërësinë e tij ai duhet konsideruar si një unitet, në të cilin pjesët përbërëse janë të lidhura ngushtësisht mes tyre. Ato duhet të jenë në shërbim dhe funksion të njëra-tjetrës. Argumentet e pjesës arsyetuese duhet të jenë të bazuara dhe të lidhura logjikisht, duke respektuar rregullat e mendimit të drejtë, duhet të formojnë një përmbajtje koherente brenda vendimit, i cili përjashton çdo kundërthënie ose kontradiksion të hapur ose të fshehtë. Këto argumente duhet të jenë, gjithashtu, të mjaftueshme për të mbështetur dhe pranuar pjesën urdhëruese. Konkluzionet e pjesës arsyetuese duhet të bazohen jo vetëm në aktet ligjore, por edhe në parimet dhe rregullat që karakterizojnë mendimin e shëndoshë e logjik (*shih vendimet nr. 36, datë 25.07.2013 dhe nr. 38, datë 30.12.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

10. Zbatimi i këtij standardi është vlerësuar nga Gjykata rast pas rasti, në varësi të rrethanave konkrete të çështjes, duke analizuar nëse vendimet gjyqësore të kundërshtuara e kanë përmbushur në mënyrë të mjaftueshme detyrimin për arsyetimin e vendimeve të tyre. Ajo ka verifikuar nëse vendimi i kundërshtuar është logjik, ka kundërthënë, përmban referencat në ligjin e zbatueshëm dhe nëse respekton të gjitha elementet e sipërpërmendura (*shih vendimet nr. 3, datë 23.1.2014 dhe nr. 25, datë 10.6.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Në çështjen konkrete, nga aktet e paraqitura me kërkesën, nuk rezulton që vendimet gjyqësore të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Sarandë dhe Gjykatës së Apelit Gjirokastrë, të cilat kundërshtohen, të jenë jologjike, të kenë kundërthënë, të mos kenë referencë në ligjin e zbatueshëm dhe të mos respektojnë elementet e trajtuara nga jurisprudenca kushtetuese e sipërcituar.

12. Për sa i përket vendimit të Gjykatës së Lartë, Gjykata, bazuar në veçoritë e gjykimit në Gjykatën e Lartë dhe jurisprudencën e saj, ka nënvizuar se arsyetimi i kufizuar i vendimit të marrë në dhomën e këshillimit nuk e cenon procesin e rregullt ligjor. Kjo formë arsyetimi është tashmë e konsoliduar në praktikën e Gjykatës së Lartë, përderisa shpreh në thelb shkaqet e mospranimit të rekursit, nga ana e kolegjeve të saj, gjatë shqyrtimit të tij paraprak në dhomën e këshillimit (*shih vendimet nr. 34, datë 12.7.2013; nr. 108, datë 3.10.2012, dhe nr. 17, datë 17.5.2011 të Gjykatës Kushtetuese, si dhe vendimin nr. 143, datë 7.12.2011 të Mbledhjes së Gjyqtarëve*).

13. Edhe GJEDNJ-ja ka theksuar se: “detyrimi që ka gjykata vendase për të arsyetuar vendimet e saj, nuk mund të interpretohet sikur kërkohet arsyetim i detajuar për çdo pretendim të palës ndërgjyqëse. Masa e arsyetimit të vendimit varet nga natyra e vendimit në fjalë” (....) “arsyetimi i kufizuar i dhënë nga Gjykata e Lartë në formulimin e vendimit në dhomë këshillimi, në mënyrë të nënkuptuar evidenton se aplikanti nuk ka ngritur një nga argumentet ligjore të përcaktuara në dispozitën përkatëse të legjislacionit të brendshëm, që është kusht për pranimin e kërkesës. Gjykata vëren se, kur një Gjykatë e Lartë refuzon të pranojë një çështje, për arsye se mungojnë shkaqet ligjore për ngritjen e çështjes, një arsyetim shumë i kufizuar mund të përmbushë kriterin e nenit 6 të Konventës” (*Marini kundër Shqipërisë, datë 18.12.2007, §105-106; Mishgjoni kundër Shqipërisë, datë 7.12.2010, § 51*).

14. Neni 310/1 i KPC-së parashikon se vendimi i gjykatës duhet të përmbajë hyrjen, pjesën përshkruese-arsyetuese dhe pjesën urdhëruese, duke përcaktuar, në paragrafët e tjerë, elementet që duhet të përmenden në secilën prej këtyre pjesëve. Ndërsa për gjykimin në Gjykatën e Lartë, KPC-ja sanksionon se rekursi, ndër të tjera, duhet të përmbajë shkaqet për të cilat kërkohet prishja e vendimit, duke iu referuar normave ligjore mbi të cilat mbështetet (neni 475/ç) dhe se shqyrtimi i çështjes në kolegjet seleksionuese konsiston në një vlerësim të këtyre shkaqeve. Nëse rekursi bëhet për shkaqe të ndryshme nga ato që i lejon ligji, ai nuk pranohet dhe mospranimi i tij vendoset nga Kolegji i Gjykatës së Lartë, në dhomën e këshillimit (neni 480). Vlerësimi i rekursit është atribut i Gjykatës së Lartë dhe veprimtaria seleksionuese e dhomës së këshillimit është një veprimtari e domosdoshme në funksion të aksesit në gjykatë vetëm të atyre çështjeve që i parashikon ligji, duke lënë jashtë përzgjedhjes kërkesat e paarsyeshme dhe haptazi të pambështetura në ligj (*shih vendimet nr. 45, datë 23.7.2012; nr. 4, datë 25.2.2009; nr. 5, datë 26.1.2007 dhe nr. 8, datë 2.5.2006 të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Nisur nga parashikimet e dispozitave të lartpërmendura të KPC-së, si dhe bazuar në veçoritë e gjykimit në Gjykatën e Lartë dhe në praktikën e saj, Gjykata ka nënvizuar se, në funksion të realizimit të vëzhgimit publik të administrimit të drejtësisë dhe të aksesit në gjykatë, brenda kuadrit të procesit të rregullt ligjor, përmbajtja e vendimit duhet të plotësojë kriteret e përcaktuara nga dispozitat ligjore përkatëse dhe ato të elaboruara nga jurisprudenca kushtetuese e konsoliduar (*shih vendimin nr. 26, datë 24.6.2013 të Gjykatës Kushtetuese*).

16. Pavarësisht standardeve të arsyetimit që karakterizojnë vendimin e marrë në dhomën e këshillimit, Gjykata vëren se, në rastin konkret, vendimi i mospranimit të rekursit përmban, në

pjesën hyrëse të tij, objektin e padisë, disponimet e gjykatës së shkallës së parë dhe asaj të apelit dhe faktin se kundër vendimit të kësaj të fundit ka paraqitur rekurs pala e paditur (kërkuesi), por nuk përmban shkaqet që ai ka parashtruar në rekurs. Në rekurs kërkuesi ka kundërshtuar vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe atë të gjykatë së apelit si vendime të dhëna në kundërshtim me ligjin. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, në pjesën arsyetuese, është mjaftuar me përfundimin se rekursi i paraqitur nuk përmban shkaqe nga ato që parashikon neni 472 i KPC-së, duke vendosur, në pjesën urdhëruese, mospranimin e tij.

17. Duke iu referuar jurisprudencës së saj, Gjykata thekson se, pasqyrimi i shkaqeve të rekursit në pjesën hyrëse të vendimit të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë përbën një element të domosdoshëm dhe të rëndësishëm të tij, i cili nuk ka thjesht karakter formal në përmbajtjen e vendimit gjyqësor (*shih vendimet nr. 15, datë 19.4.2013 dhe nr. 3, datë 19.2.2013 të Gjykatës Kushtetuese*). Nga analiza në tërësi e vendimit të Gjykatës së Lartë, Gjykata vlerëson se, për shkakun e lartpërmendur, rrjedha logjike e përdorur në vendim nuk rezulton e qartë dhe e kuptueshme dhe se argumentet e pjesës hyrëse nuk janë të lidhura logjikisht me pjesën arsyetuese dhe atë urdhëruese. Ato nuk formojnë një përmbajtje koherente brenda vendimit, çka bën që arsyetimi të mos ketë një harmoni të brendshme. Për rrjedhojë, mungesa e paraqitjes së shkaqeve të parashtruara në rekurs, në vendimin e Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, përbën një të metë të pakapërcyeshme të përmbajtjes së vendimit dhe të arsyetimit të gjykatës, duke krijuar dyshime, ndër të tjera, edhe për realizimin efektiv të së drejtës së aksesit në gjykatë nga ana e kërkuesit. Është detyrë e Gjykatës së Lartë të bëjë të mundur realizimin efektiv të së drejtës së aksesit, pa lënë shkas për ekuivoke në lidhje me marrjen në shqyrtim dhe vlerësimin e pretendimeve të kërkuesve nga ana e saj (*shih vendimet nr. 28, datë 15.5.2014 dhe nr. 26, datë 24.6.2013 të Gjykatës Kushtetuese*).

18. Nisur nga argumentet e mësipërme, si dhe bazuar në qëndrimin e konsoliduar të jurisprudencës kushtetuese në këtë drejtim, në çështjen objekt shqyrtimi, Gjykata çmon se, vendimi i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, që ka vendosur mospranimin e rekursit, nuk ka respektuar standardin kushtetues të arsyetimit të vendimit gjyqësor. Për rrjedhojë, pretendimi i kërkuesit në këtë aspekt është i bazuar dhe duhet pranuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1, shkronja “g”, të Kushtetutës, si dhe të nenit 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash¹,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës.
- Shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, të vendimit nr. 00-2012-1498, datë 22.6.2012 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.
- Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: Bashkim Dedja (kryetar), Vitore Tusha, Besnik Imeraj, Fatmir Hoxha, Sokol Berberi, Fatos Lulo

Anëtarë kundër: Vladimir Kristo, Altina Xhoxhaj

MENDIM PAKICE

¹ Gjyqtari V. Kristo votoi për rrëzimin e kërkesës, sipas qëndrimit të shprehur në mendimin e pakicës së vendimit nr. 34, datë 13.6.2014 të Gjykatës Kushtetuese.

1. Në çështjen me kërkuar Thimjo Dhroso etj., jam kundër qëndrimit të shumicës për shfuqizimin e vendimit nr. 1498, datë 22.6.2012 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, vetëm me argumentin se në vendimin e dhomës së kështillimit mungon parashtrimi i shkaqeve të ngritura në rekurs.

2. Ashtu siç jam shprehur edhe më parë lidhur me këtë qëndrim të Gjykatës, vlerësoj se ai, megjithëse shërben për të ndrequr një mangësi në formulimin e vendimeve të mospranimit nga kolegjet e Gjykatës së Lartë është i padobishëm dhe i jep vendimmarrjes së shumicës një karakter formal, duke mos i shërbyer aspak kërkuarëve, të cilët pretendimet për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor i lidhin me cenimin e të drejtave të tjera kushtetuese të tyre.

3. Në lidhje me parimin e arsytimit të vendimit gjyqësor, në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar se ajo e vlerëson zbatimin e tij rast pas rasti, në varësi të rrethanave konkrete të çështjes, duke analizuar nëse vendimet gjyqësore të kundërshtuara e kanë përmbushur në mënyrë të mjaftueshme këtë detyrim (*shih vendimin nr. 25, datë 10.6.2011 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata, ndërsa ka pranuar se jo çdo shkelje e rregullave procedurale e bën procesin të parregullt në kuptimin kushtetues, ka pranuar gjithashtu se ndikim të drejtpërdrejtë në një proces ligjor kanë ato shkelje thelbësore, vërtetimi i të cilave do të cenonte të drejtat dhe liritë themelore të individit. Duke shkruar më tej, Gjykata nuk ka pranuar pretendimet për cenimin e parimeve kushtetuese për një proces të rregullt ligjor në rastet kur gjykata e shkallës më të lartë ka plotësuar apo korrigjuar mangësitë e gjykatave të shkallëve më të ulëta në plotësimin e standardeve dhe elementeve të një procesi të rregullt ligjor (*shih vendimet nr. 21, datë 1.10.2008; nr. 40, datë 22.9.2011; nr. 18, datë 2.4.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

4. Gjykata, referuar natyrës së gjykimit kushtetues të kërkesave individuale, ka tashmë një qëndrim të konsoliduar, sipas të cilit kontrolli i respektimit të standardeve kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, është funksion edhe i gjykatave të zakonshme, për më tepër i Gjykatës së Lartë. Një linjë e tillë lidhur me raportin ndërmjet juridiksionit kushtetues dhe juridiksionit të gjykatave të zakonshme, kur është rasti i shqyrtimit nga ana e Gjykatës Kushtetuese të kërkesave individuale, në bazë të nenit 131/f të Kushtetutës, udhëhiqet nga parimi i subsidiaritetit (komplementaritetit) (*shih vendimet nr. 4, datë 28.2.2006; nr. 19, datë 2.4.2012 të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë kuptim, Gjykata duhet të investohet vetëm nëse konstaton shkelje të parimeve të procesit të rregullt ligjor, dhe nëse këto shkelje nuk janë konstatuar dhe riparuar nga Gjykata e Lartë. Në rast se Gjykata nuk arrin në një përfundim të tillë, pra që procesi i zhvilluar në të tri shkallët e gjykimit është i cënueshëm nga pikëpamja kushtetuese, ajo nuk mundet që të shfuqizojë një vendim të Gjykatës së Lartë, vetëm me arsytimin se ai nuk përmban shkaqet e paraqitura në rekurs. Megjithatë, në vlerësimin tim, kjo nuk e pengon Gjykatën që, edhe në rastet e mospranimit të kërkesës, t'i tërheqë vërejtje Gjykatës së Lartë në mënyrë që të riparojë këto të meta në të ardhmen.

5. Në rastin konkret kërkuar ka pretenduar se vendimet gjyqësore nuk janë arsyetuar, pasi gjykata e shkallës së parë nuk ka bërë një përcaktim të saktë të marrëdhënies juridike në konflikt, gjykata e apelit nuk ka korrigjuar mangësitë e vendimit të gjykatës së shkallës së parë dhe Gjykata e Lartë nuk është shprehur për shkeljet e gjykatave më të ulëta, si dhe nuk ka paraqitur në vendim shkaqet e rekursit. Sipas tij, Gjykata e Lartë ka cenuar të drejtën e aksesit, pasi megjithëse në rekurs janë parashtruar shkelje të standardeve kushtetuese, në vendim nuk janë dhënë shkaqet pse pretendimet e paraqitura nuk respektojnë kriteret e nenit 472 të KPC-së. Në vendimin e saj shumica ka vlerësuar se nga aktet e paraqitura bashkëlidhur kërkesës, nuk rezulton që vendimet gjyqësore të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Sarandë dhe Gjykatës së Apelit Gjirokastrë, të cilat kundërshtohen, të jenë jologjike, të kenë kundërthënie, të mos kenë referencë në ligjin e zbatueshëm dhe të mos respektojnë elementët e trajtuar nga jurisprudenca kushtetuese e sipërcituar. Për sa i përket vendimit të Gjykatës së Lartë, shumica vlerëson se rrjedha logjike e përdorur në vendim nuk rezulton e qartë dhe e

kuptueshme dhe se argumentet e pjesës hyrëse nuk janë të lidhura logjikisht me pjesën arsyetuese dhe atë urdhëruese. Pjesët e vendimit nuk formojnë një përmbajtje koherente brenda tij, çka bën që përmbajtja dhe arsyetimi i tij të mos kenë një harmoni të brendshme dhe se mungesa e paraqitjes së shkaqeve të parashtruara në rekurs, në vendimin e Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, përbën një të metë, të pakapërcyeshme, të përmbajtjes së vendimit dhe të arsyetimit të gjykatës. Po ashtu, shumica vlerëson se, mosparaqitja, në vendimin e Kolegjit Civil, të shkaqeve të parashtruara nga kërkuesit në rekurs, *prima facie*, krijon dyshime edhe mbi cenimin e së drejtës së ankimit efektiv, si dhe të së drejtës për t'u dëgjuar.

6. Gjykata ka theksuar se detyrimi që kanë gjykatat për të arsyetuar vendimet e tyre, nuk mund të interpretohet sikur kërkohet arsyetim i detajuar për çdo pretendim të palës ndërgjyqëse (*shih vendimet nr. 23, datë 04.11.2008; nr. 35, datë 25.07.2011 të Gjykatës Kushtetuese*). Detyrimi i gjykatave për të respektuar këtë standard ndryshon në varësi të rrethanave të çështjes konkrete dhe natyrës së vendimit dhe masa e arsyetimit varet nga natyra e vendimit në fjalë (*shih vendimin nr. 25, datë 10.06.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

7. Gjykata është shprehur edhe lidhur me zbatimin e këtij detyrimi nga Gjykata e Lartë, për vendimet e dhëna prej saj në dhomë këshillimi, duke theksuar se mënyra e formulimit të pjesës arsyetuese të këtij vendimi, se “*rekursi nuk përmban shkaqe ligjore*”, është e rregullt. Fakti se në këtë pjesë të vendimit nuk u jepet përgjigje e detajuar të gjitha pretendimeve të palëve, nuk do të thotë se ky vendim është i paarsyetuar, përderisa shkaqet e parashtruara në rekurs, që serviren si shkaqe ligjore për prishjen e vendimit të gjykatës së apelit, nuk gjejnë mbështetje as në ligj dhe as në materialet e çështjes. Kjo formë arsyetimi është tashmë e konsoliduar në praktikën e Gjykatës së Lartë, përderisa shpreh, në thelb, shkaqet e mospranimit të rekursit, nga ana e kolegjeve të saj, gjatë shqyrtimit të tij paraprak në dhomën e këshillimit dhe nuk paraqet ndonjë mangësi, e cila mund të ndikojë negativisht në drejtim të garantimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor (*shih vendimet nr. 17, datë 16.5.2011; nr. 26, datë 13.6.2011; nr. 37, datë 19.9.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

8. Të njëjtin qëndrim mban edhe GJEDNJ-ja, e cila ka vlerësuar se kur Gjykata e Lartë nuk pranon një rekurs për shkak se nuk është parashtruar baza ligjore e çështjes, kërkesat e nenit 6 të Konventës mund të plotësohen me një arsyetim shumë të kufizuar (*shih vendimet e GJEDNJ-së në çështjet Marini kundër Shqipërisë, datë 18.12.2007 §105; Mishqjoni kundër Shqipërisë, datë 7.12.2010, § 51*).

9. Bazuar në standardet e mësipërme vlerësoj se, në rastin konkret, për sa Gjykata e Lartë ka vendosur mospranimin e rekursit, kjo do të thotë se të gjitha shkaqet e ngritura në të nga kërkuesi, edhe pse nuk janë paraqitur formalisht në atë vendim, kanë qenë të pabazuara. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, pavarësisht se në vendim nuk paraqet cilat janë shkaqet e kundërshtimit të vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë, në dhomën e këshillimit ka realizuar një proces vlerësimi të atyre shkaqeve, nëpërmjet të cilit ka arritur në konkluzionin e shprehur në dispozitiv. Gjithashtu, vendosja e shkaqeve në vendim vetëm formalisht, nuk është e mjaftueshme për të arritur në përfundimin se është realizuar vëzhgimi publik në administrimin e drejtësisë apo e drejta e aksesit, siç shprehet shumica. Për aq kohë sa shumica konstaton se vendimet gjykatës së shkallës së parë dhe të apelit nuk rezultojnë të jenë jologjike, të kenë kundërthënie, të mos kenë referencë në ligjin e zbatueshëm dhe të mos respektojnë elementët e trajtuar nga jurisprudenca kushtetuese, pra pretendimet e kërkuesit janë të pabazuara në lidhje me këto gjykime, shfuqizimi i vendimit të Gjykatës së Lartë është thjesht formalizëm. Nga kjo pikëpamje, vlerësoj se ky element i vendimit të dhomës së këshillimit ka karakter thjesht formal në përmbajtjen e vendimit gjyqësor.

10. Edhe po t'i referohemi nenit 310/1 të KPC-së, i cili parashikon elementet që duhet të përmbajë një vendim gjyqësor, vendosja e shkaqeve të ankimit nuk është parashikuar si një nga elementet që duhet të përmbajë pjesa hyrëse, përshkruese apo arsyetuese e vendimit. Kjo dispozitë kërkon nga gjykata paraqitjen e arsyeve në të cilat ajo mbështet vendimin, që në rastin konkret është mungesa e shkaqeve të parashikuara në nenin 472 të KPC-së.

11. Në përfundim të analizës së mësipërme, vlerësoj se, për arsye se nga procesi gjyqësor nuk rezulton cenimi i standardeve të një procesi të rregullt ligjor, Gjykata nuk duhet të vendoste shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë, vetëm për arsyen e mosparaqitjes në të, të shkaqeve të rekursit.

Anëtare: Altina Xhoxhaj